

MAATWERK

AMBACHTSLIEDEN VAN DE EENENTWINTIGSTE EEUW

Teun Bleijenberg

Fenomenaal ornamenteaal

Drie eeuwen ornamentkunst, geheel gedocumenteerd, van Lodewijk XIV tot art déco, wordt beheerd door vakatelier Rescura.

TEKST: LILIAN POLDERMAN | FOTOGRAFIE: ESTHER QUELLE

HET IS EEN indrukwekkend bezit. Rescura, het vakatelier voor restauratie en decoratie waar Teun Bleijenberg algemeen directeur van is, beschikt over de grootste collectie historische moedermallen van Nederland. Geen wonder dat Bleijenberg het verhaal over de Silberling-collectie telkens weer graag vertelt.

‘Begin achttiende eeuw’, zo begint Bleijenberg, ‘zaten in de meeste huizen nog vooral houten plafonds. Langzaam groeide echter onder de rijken de vraag naar ornamentale stucplafonds en het Amsterdamse bedrijf Silberling & Co sprong hier handig op in. Vanaf 1850 was deze firma de meest vooraanstaande ornamentalist in Nederland. Silberling plaatste niet alleen stucplafonds, maar verzamelde in die jaren moedermallen in alle stijlen en archiveerde ze bovendien. Aanvankelijk werd deze catalogus in tekeningvorm gemaakt, maar in 1912 liet Silberling alle moedermallen tot in detail fotografisch vastleggen.’ Rond 1920 ging het bedrijf failliet. De Nieuwe Stijl verdrong in Nederland de vraag naar ornamentiek. Bleijenberg: ‘In 1946 werd een ongelofelijke ontdekking gedaan. Een pakhuis in Amsterdam werd geopend en daar lag opeens al dat gips van Silberling.’ Inmiddels is de collectie veilig én compleet in de handen van Rescura. Zo kunnen hun stucadoors honderd procent stijlzuiver historisch stucwerk leveren waarbij oud en nieuw niet van elkaar zijn te onderscheiden. De ornamenten worden aan de hand van een mal van siliconen en een contramal gegoten. Precisiewerk dat, zo blijkt uit een demonstratie, wel het nodige geduld vereist.

Bleijenberg wijst op een pagina met decoraties van pauwenveren uit de collectie. ‘Toen koningin Wilhelmina haar intrek nam in Paleis Het Loo wilden mensen graag in die omgeving wonen. Door de tuinen van het paleis wandelden pauwen en in de plafonds werden speciale pauwendecoraties aangebracht, die vervolgens weer werden gekopieerd in de huizen rond

‘We hoeven alleen
maar de architect te
weten en het jaar waarin
het pand werd gebouwd’

het paleis.’ Maar niet alleen plaatsen als Apeldoorn of Hoorn en Sneek hebben typerende decoraties, hetzelfde geldt voor straten als de Vondelstraat of Weteringschans in Amsterdam. Bleijenberg: ‘We hoeven alleen maar de architect te weten en het jaar waarin het pand werd gebouwd.’ Legde Silberling zijn collectie nog vast in tekeningen en foto’s, Rescura gaat weer een stapje verder. In samenwerkingen met de TU Delft zal de collectie digitaal worden ingelezen. Om zo dit kostbare bezit nog beter tegen de tand des tijds te beschermen. <

www.rescura.nl